

PODPORA TOLERANTNÍ SPOLEČNOSTI V REÁLNÉM I VIRTUÁLNÍM PROSTORU

Kdo jiný? Týmové projekty 2015/2016
PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

**fond
pro NNO**

NROS

**nadace
partnerství**

**ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants**

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci EHP fondů.
www.fondnno.cz a www.eeagrants.cz

ÚVOD

Na deseti pilotních školách vzniklo deset studentských týmů – skupinek mladých lidí, kteří realizovali vlastní malý projekt zaměřený na ochranu lidských práv a multikulturalismu. Konkrétní formu projektů vymýšleli a realizovali sami žáci.

seznam zapojených škol:

ZŠ Čechtice, okres Benešov

Středisko výchovné péče, dětský domov se školou, dětský domov a základní škola, Dobřichovice

ZŠ Dolní Dobrouč, okres Ústí nad Orlicí

ZŠ a MŠ Potěhy, okres Kutná Hora

ZŠ Kladno, Norská

ZŠ Floriána Bayera, Kopřivnice

ZŠ Kralupy nad Vltavou, Komenského náměstí

Střední odborná škola obchodu a služeb, Olomouc

Střední zemědělská škola a Střední odborná škola Poděbrady

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Znojmo

Boření mýtů o menšinách

Škola: ZŠ Čechtice, okres Benešov

Členky týmu: Daniela Hoffmanová, Denisa Válková, Adéla Holomková

Vyučující: Martina Benešová

Zapojení do projektu Kdo jiný? u nás vyvrcholilo celoškolským projektovým dnem. Žáci a učitelé na naší škole měli možnost dozvědět se spoustu nových informací o jiných kulturách. Pro nižší stupeň nachystali spolužáci divadelní představení, a tak děti poznaly mnohé kultury prostřednictvím pohádek. Velmi je také zaujala tradiční vietnamská hra, kterou si mohly vyzkoušet, a rodičům pak doma ukázaly vietnamský klobouk, který vyráběly.

O program na vyšším stupni se postaral Bc. David Tišer, jenž přispěl k boření mýtů o romské menšině; při práci s dětmi vycházel ze stereotypů a předsudků samotných žáků. Dalším zajímavým hostem byla taktéž paní Mgr. Marie Zahradníková z Institutu Tereziánské iniciativy, která děti seznámila s tématem vzdělávání Židů a Romů v první polovině 20. století. Žáci poté pracovali ve skupinách a hledali argumenty ANO či NE pro založení vlastní menšinové školy; nakonec diskutovali o jejích pozitivních a negativních dopadech.

Všichni žáci také postupně navštívili v prostorách školní družiny místního obyvatele, který se do naší obce přistěhoval se svou rodinou z Ukrajiny – jeho autentický příběh a osobní zpověď snad v každém z nás něco zanechaly.

Migrace

Škola: Středisko výchovné péče, dětský domov se školou, dětský domov a základní škola, Dobřichovice

Členové týmu: Anna Szászová, Vítek Vašíček, Jan Smolka

Vyučující: Tomáš Václavík

Náš tým prošel několika změnami: vystřídal se v něm několik členů tak, jak přicházeli a odcházeli z dobrovolných pobytů v našem zařízení. Tým, který v říjnu 2015 začínal, pracoval na přípravě a realizaci webových stránek projektu. Z této činnosti vzešla webová stránka, která obecně popisuje projekt Kdo jiný? V současnosti dále pracujeme na databázi organizací, jež se zabývají oblastí migrační politiky. Tuto databázi plánujeme dokončit do konce března 2016 a uveřejnit na uvedených stránkách. Rovněž zde budou uveřejněny informace o uprchlících a migrantech. S nynějším týmem také chystáme aktivity pro žáky ZŠ, případně SŠ, jejichž prostřednictvím chceme představit téma uprchlictví – formou besedy, zhlédnutí dokumentu a dalších následných aktivit.

Žijí mezi námi

Škola: ZŠ Dolní Dobrouč, okres Ústí nad Orlicí

Členové týmu: Leona Strnadová, Nela Hajzlerová, Michaela Kocúrová, Sára Zámečníková; do projektu je zapojena 9. třída v celkovém počtu 21 žáků

Vyučující: Zdeňka Havlíčková

Projekt zahájila paní učitelka Zdeňka Havlíčková 1. 10. 2015 motivací v podobě promítnutí spotu „Poradkyně“ a filmu „Stát se Evropanem“. Tím se žáci seznámili s pojmy migrace, multikulturalismus a xenofobie. Po diskusi se třída rozhodla zapojit do projektu. Vznikl tým, který připravil a provedl průzkum mezi vrstevníky, rodiči, prarodiči a známými. Z průzkumu žáků 9. třídy vyplynulo, že většina dotázaných neakceptuje příchod imigrantů do Evropy a téměř všichni odpověděli, že je v ČR nechtějí. To nás donutilo v započaté práci pokračovat.

Abychom zjistili vědomosti dětí o jiných zemích, uspořádali jsme 27. 10. 2015 poznávací běh pro žáky 7. až 9. ročníku. Zúčastnilo se jich 49, přičemž všichni vyplnili dotazník, odpovídali na otevřené otázky, psali test, vybírali z předložených vět ty pravdivé, kreslili Afričana, skládali puzzle a házeli šipky. Výsledky jsme pak vyhlásili a účastníky odměnili. Běh se žákům líbil, snažili se svědomitě plnit úkoly, závodili, ale jejich vědomosti nás zklamaly.

26. 11. 2015 navštívila 9. třída pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí. Besedovali jsme s uprchlíky z Konga a Libye, prohlédli si celé zařízení včetně školičky, dílniček, tělocvičny, knihovny, venkovních hřišť, obdivovali jsme obrazy, výrobky z keramiky, šperky... Udivilo nás, kolik možností k využití volného času zde uprchlíci mají. Velmi nás zaujaly osudy vypravěčů, a hlavně jsme si popovídali s dětmi ve škole – docela jim to česky šlo.

21. 1. 2016 jsme si promítli dokumentární film o životech migrantů pracujících v ČR a uvědomili si, že to migranti nemají jednoduché, že se k nim mnoho lidí chová jako k méněcenným a že často vysokoškolsky vzdělaní dělají rukama a my vůči nim vystupujeme jako novodobí otrokáři.

18. 2. 2016 dostaly děti do dvojic pracovní list se smyšleným seznamem cestujících a rozmýšlely, ke komu by si ve vlaku sedly, a ke komu nikoli. Shodli jsme se pouze na italském DJ – k tomu by si sedli všichni. Nejvíce dvojic uvedlo, že by si nesedlo ke skinheadovi ze Švédska. Z diskuse vyplynulo, že všichni lidé jsou myslící bytosti, ale ovlivňují je předsudky.

Vyvrcholením našeho projektu se stalo Vietnamské odpoledne dne 3. 3. 2016 – Vietnam jsme zvolili proto, že Vietnamce často potkáváme, žijí u nás dlouho a jedna rodina vlastní místní obchod. Bohužel žádný z oslovených nechtěl mezi nás přijít. Porovnávali jsme zvyky, svatební tradice a využití volného času dětí a mládeže u nás a ve Vietnamu, seznámili se s historií země i její geografí. Odpoledne jsme zakončili zhlédnutím dokumentárního filmu o Vietnamu.

Projekt byl zajímavý, žáci se zapojili. Největší úspěch měla exkurze do pobytového střediska pro uprchlíky v Kostelci nad Orlicí. Naučili jsme se spolupracovat, rozdělovat si úkoly a vzájemně se tolerovat. Projekt nám ukázal, že je potřeba rozvíjet mezi lidmi toleranci.

Vietnam známý – neznámý

Název projektu: ZŠ a MŠ Potěhy, okres Kutná Hora

Členové týmu: Barbora Zoubková, František Ručka, Josef Štainer

Vyučující: Martina Adamová Eicher

Žákyně a žáci 8. třídy připravili pro naši školu projekt, jehož cílem bylo poznat nejen samotný Vietnam, ale i jeho obyvatele, kulturu a životní podmínky a také jeho kuchyni.

Nejdříve se museli seznámit sami s životem ve Vietnamu; objevili zajímavé informace na internetových stránkách hanojského klubu, který sdružuje Vietnamce žijící v České republice.

Projekt se snažil obsáhnout co nejvíce zábavných činností pro děti ze všech oblastí.

O hodinách tělocviku si mohli žáci natrénovat badminton, který patří k národním sportům ve Vietnamu, a pak i zahrát turnaj. Osmáci vytvořili i vlastní diplomy a malé ceny.

Během týdne se 8. třída změnila v malou čajovnu – o velké přestávce se zde konala ochutnávka zeleného čaje s jasmínem a vietnamské sušenky ze zelených fazolí.

Na závěr projektu k nám do školy přišly Milly a Linda – připravit vietnamské závitky a popovídat si s žáky o Vietnamu očima studentů žijících v Čechách. Obě dívky se tu narodily, ale do Vietnamu pravidelně jezdí na prázdniny ke svým příbuzným. Dívky míchaly perfektní češtinu s vietnamštinou a vyprávěly o životě svých babiček, dědečků a dalších příbuzných ve Vietnamu.

Milly a Linda byly bezvadné, připravily přes 50 závitků, aby každý mohl ochutnat jejich národní jídlo. Navíc vybraly i zajímavé fotografie a pustily krátký film o životě ve Vietnamu, tak jak ho vidí mladé studentky.

Dětem závitky moc chutnaly a na oplátku dívkám předvedly, jak se naučily vietnamsky počítat do dvaceti. Projekt se 8. třídě opravdu vydařil, rozhodně pomohl všem dětem, ale i učitelům ve škole poznat lépe Vietnamce a odbourat zažité stereotypy v pohledu na cizince.

Závěrem děti vymyslely slogan: Kdo je jiný, není divný.

Cizinci na naší škole

Škola: ZŠ Kladno, Norská

Členové týmu: Martin Paták, Ahmed Benyahya, Monika Wulfert

Vyučující: Iveta Nobilisová

Po úvodním říjnovém setkání v rámci projektu Kdo jiný? jsme se vrátili na školní půdu nabití energií pro naši plánovanou práci. Zapojili jsme celou třídu do tvorby myšlenkové mapy, abychom naplánovali časový rozvrh a rozdělení činností. Naše škola je v srdci městského sídliště a navštěvuje ji celkem 22 cizinců. Rozhodli jsme se je oslovit formou dotazníku. Z jejich odpovědí vyplynulo, že jsou rádi, že se zajímáme o jejich zemi a kulturu. Plán byl natočit s těmito žáky krátká videa. Bohužel se nám to nepovedlo zrealizovat z důvodu jejich ostychu.

Blížil se čas vánoční a naší schůzky ohledně projektu se zúčastnilo pouhých devět žáků. Dohodli jsme se, že oslovíme rodiče žáků-cizinců dopisem. V dopise jsme vysvětlili cíl našeho projektu. Požádali jsme je, aby se zúčastnili každoročních vánočních trhů a představili nám tradiční kuchyni jejich země. Čas běžel, a rodiče se bohužel neshodli na realizaci. Nevadí. Máme další akci v záloze. A žáci 9. ročníků píší absolventskou práci následovanou ústní obhajobou až v květnu.

Ve spolupráci s kolegyní, která vede kurzy pro cizince, jsme oslovili Tran Trunga původem z Vietnamu, aby navštívil naši třídu a povyprávěl nám o svém životě v České republice. Na závěr hodiny jsme si připravili dvě aktivity: v rámci první jsme se učili vietnamsky pozdravit a říct, jak se máme, a v rámci druhé aktivity jsme přilepili papírky na předměty ve třídě a Tran Trung nám na ně napsal vietnamsky, jak se dané předměty jmenují. Vietnamština je těžká řeč zejména na výslovnost. Pochopili jsme, jak se Tran cítí, když nám popisoval, že je čeština pro něj velmi komplikovaný jazyk. Tento fakt se umocňuje ještě tím, že když přijde domů ze školy, povídá si s rodinou vietnamsky.

Aktivitou třetí a poslední, kterou jsme v tomto projektu společně zrealizovali v březnu před závěrečným setkáním, byla přednáška rodičů žáka z Ukrajiny v rámci hodiny výchovy k občanství. Tito rodiče si pro nás připravili ukázkou tradiční ukrajinské lidové písně, ochutnávku pirožků a práci s mapou. Moc jsme si to užili.

Pro mě z pozice učitele byl celý projekt velmi náročný především na udržení a harmonizaci vztahů v kolektivu. Během schůzek vznikaly často konflikty a dohady o práci. Být součástí projektu mi dalo ne-smírnou zkušenost s organizováním akcí v rámci školy.

Podpora tolerantní společnosti v reálném i virtuálním prostoru

Škola: ZŠ Floriána Bayera, Kopřivnice

Členové týmu: Bára Mírgová, Markéta Macháčová, Karel Kotlár, Kristýna Kotlárová, Patricie Bartoňová

Vyučující: Vlasta Geryková

Tým žáků 8. a 9. ročníku v průběhu projektu naplánoval a zorganizoval hned několik akcí. V první řadě si připravil při příležitosti dne otevřených dveří zajímavou prezentaci „Vánoce ve světě“ s ukázkami vánočních zvyků, receptů a tradic cizích zemí s cílem seznámit se s odlišnými kulturami, a podporovat tak toleranci k jiným národnostem, etnikům, náboženstvím. Prezentace s kostýmy a rekvizitami i zapojením přítomných rodičů, žáků a hostů sklidila velký úspěch. Dále tým pomáhal při organizaci okresního turnaje ve stolním tenise. Naši školu navštěvují také romští žáci a záměrem našeho projektu bylo přiblížit romskou kulturu a nadání těchto žáků. Na závěr turnaje proto proběhlo vystoupení – romský sólový tanec, párová „latina“, break dance chlapců, moderní tanec děvčat a „Kuchařský tanec“ dětí z přípravné třídy. Vyvrcholením projektu byla celodenní akce, která proběhla 22. 3. 2016 pod názvem „ZDRAVÍČKO 2016 – Mezinárodní seznamka“. Okresní vědomostně-dovednostní soutěž byla zaměřená na výchovu ke zdraví, podporu tolerance, vzájemného poznávání a prevenci predsudků, rasismu, xenofobie.

Tyto akce přispěly k vzájemnému vzdělávání, setkávání a poznávání žáků z celého okresu. Projekt přispěl k podpoře tolerance mezi národy, etniky, kulturami, k bezkonfliktnímu soužití v multikulturní společnosti, k vzájemnému obohacení při společné zábavě žáků i pedagogů a hostů.

Global Village

Škola: ZŠ Kralupy nad Vltavou, Komenského náměstí

Členové týmu: Daniela Hoffmanová, Denisa Válková, Adéla Holomková

Vyučující: Ivana Šulová, Jitka Hereinová

Jelikož naši školu navštěvují i žáci z různých částí světa, nabídli jsme jim možnost prezentovat své země v rámci projektu Kdo jiný? Dne 7. 11. 2015, v době konání dne otevřených dveří, jsme v naší ZŠ v Kralupech nad Vltavou uspořádali workshop s názvem Global Village.

Akce se zúčastnili nejenom naši spolužáci, ale i jejich rodiče, a veřejnosti tak byly přiblíženy zajímavosti z Ukrajiny, Slovenska, Mexika a Vietnamu.

Každý si připravil jídlo charakteristické pro svou zemi a několik zajímavých předmětů.

Náš projekt podpořil také starosta Kralup nad Vltavou Petr Holeček, který přispěl sponzorským darem a sám se na akci přišel podívat.

Na jedné lodi

Škola: Střední odborná škola obchodu a služeb, Olomouc

Členové týmu: Terezie Poslušná, Marie Nezvedová, Marek Poprach

Vyučující: Vladislava Řihošková

Mohu věřit médiím? Jsme informováni pravdivě? Takové a podobné otázky si kladou někteří z nás denně. Hlavním úkolem našeho projektu bylo vymyslet aktivity, které by na sebe navazovaly, byly přínosné a také zanechaly stopu v paměti studentů.

První akcí byl týden Globální vzdělávání, při kterém byli studenti 2., 3. a 4. ročníku oboru gastronomie seznámeni se základními pojmy týkajícími se migrace, azylu a multikulturalismu. K seznámení s pojmy došlo pomocí aktivit, filmových ukázek a faktických údajů, které studenti sami vyhledávali na internetu. Poté jsme byli pozváni organizací Arpok na panelovou diskusi, kterou pořádala pro studenty olomouckých škol. Zde vystoupili odborníci zabývající se pomocí uprchlíků, mimo jiné dr. Jaroslav Franc z Univerzity Palackého v Olomouci, jenž vysvětlil studentům podstatu islámu, a syrský student téže univerzity, který představil svůj příběh.

Druhou akcí bylo pečení perníčků, které studenti rozdávali občanům Olomouce s letáčkem, na němž byly vysvětleny základní pojmy týkající se migrace a uprchlíků. Pečení se uskutečnilo pod dozorem studentů oboru cukrář ve školní výrobě cukrářských produktů. Perníčky se povedly a dobrá nálada doprovázela všechny zúčastněné celé odpoledne. První rozdávání perníčků a letáčků se uskutečnilo na besedě s dobrovolnicí Michaelou Vyženílkovou, která pomáhala uprchlíkům na maďarských hranicích. Studenty seznámila se situací, jež tam panovala, a své vyprávění doplnila fotografiemi. Studenti byli velmi spokojeni, protože získali informace, kterých se jim nedostávalo z médií. Další větší akcí našeho projektu bylo druhé rozdávání perníčků a letáčků veřejnosti – zde se studenti setkali většinou s pozitivními reakcemi. Pečení perníčků a jejich následné rozdávání se uskutečňovalo v odpoledních hodinách po výuce.

Při zpětném pohledu hodnotili studenti jednotlivé aktivity a akce projektu kladně. Získané informace jsou pro ně přínosné.

Znáš mě?

Škola: Střední zemědělská škola a Střední odborná škola, Poděbrady

Členové týmu: Vendula Jeřábková, Helena Strnadová, Anna Maňásková

Vyučující: Martina Nováková

V rámci projektu Kdo jiný? jsme nejprve promítli v aule školy film „Bojovníci ze severu“. Po projekci se slova ujaly paní Zora Hesová z Asociace pro mezinárodní otázky a paní Andrea Špírková z Organizace pro pomoc uprchlíkům. Diskutovaly s námi a poskytly nám zajímavé informace. Dále měl náš tříčlenný tým možnost navštívit Organizaci pro pomoc uprchlíkům. Formou workshopů jsme se seznámili s problematikou migrantů, cizinců a národnostních menšin. Během druhého dne jsme zjistili více o projektovém managementu a připravili se na realizaci vlastního projektu, jehož cílem bylo zlepšit informovanost o migračních a seznámit se s cizinci v našem regionu. Ve středu 24. 2. 2016 se setkali žáci 2. A oboru agropodnikání a 2. D oboru veterinářství se studenty Ústavu jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy. Na setkání přišlo 20 zahraničních studentů, kteří od loňského září studují český jazyk v odborném kontextu, bydlí v Poděbradech a chtějí v České republice studovat vysokou školu. Setkání proběhlo ve velmi přátelském duchu. Naši žáci poznali nové, příjemné a sympatické mladé lidi. Dozvěděli se, co si o nás myslí, něco o nich samotných a jejich rodné zemi. Pro zahraniční studenty to bylo první setkání s českými středoškolačky. Poslední aktivitou v rámci projektu Kdo jiný? byla návštěva poděbradského zámku, ve kterém se nacházejí učebny Ústavu jazykové a odborné přípravy. Zde se naši žáci opětovně setkali se zahraničními studenty. Díky tomuto projektu možná vzniknou nová kamarádství, naši žáci se stanou tolerantnějšími a méně xenofobními vůči cizincům.

Jiný úhel pohledu

Škola: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Znojmo

Členové týmu: Vítězslav Dvořák

Vyučující: Dana Stuhlová

Školní projekt Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické ve Znojmě, který se stal součástí projektu Kdo jiný?, se zabýval problematikou odlišností menšinové společnosti od standardní společnosti většinové. Cílem projektu bylo uvědomění si těchto odlišností a hodnot každého člověka, který tvoří společnost světa. Dále pak poskytnutí autentických svědectví i odpovědí na otázky související s migrací cizinců do Evropy. Při hodnocení situace je třeba podívat se na věci také z jiného úhlu pohledu. Jednostranná a unáhlená hodnocení nemusejí být vždy ta správná.

Celý projekt řídil tříčlenný tým žáků 2. ročníku. Do projektu byli opakovaně zapojeni žáci dvou tříd 1. ročníku, kteří se účastnili videoprojekce a také byli zapojeni do pracovní aktivity, která jim pomohla zhodnotit vlastní náhled na sebe sama i na odlišnosti ve společnosti.

Další aktivitou byla přednáška a následná diskuse se zástupkyní organizace Lékaři bez hranic v ČR. Uvedená projektová aktivita byla svým tématem velmi blízká oborovému zaměření naší školy i zájmu studentů. V této části byli do projektu zapojeni studenti vyšší odborné školy.

Všechny uvedené akce proběhly zdařile, za aktivního zájmu většiny zúčastněných.

Celá realizace projektu, včetně příprav, probíhala od listopadu loňského roku do konce února 2016.

